

Β. Βουτσαίης

Αντ. Κ. Βουτσαίης (1)

**ΣΧΕΔΙΟ ΟΜΙΛΙΑΣ
ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ
ΣΤΗΝ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΗ**

I.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Αναρωτιέμαι αν έχει μετρηθεί πόσες φορές έχουν μέχρι τώρα προφητεύσει το τέλος του ΠΑΣΟΚ.

Αναρωτιέμαι πόσες φορές αντέχουν ορισμένοι να διαψεύδονται από την πραγματικότητα, από τα ξεροκέφαλα γεγονότα. Χωρίς ποτέ να κάνουν αυτοκριτική. Χωρίς ποτέ να αισθάνονται υπόλογοι.

Γιατί; Γιατί είναι εγκλωβισμένοι σε σχήματα του παρελθόντος. Γιατί δεν είναι ειλικρινείς με τον εαυτό τους. Γιατί προτιμούν να διαστρεβλώνουν την πραγματικότητα. Γιατί; Γιατί δεν βλέπουν τα μεγάλα βήματα που έχει κάνει η κοινωνία μας, που έχουμε κάνει όλοι. Που δεν λαμβάνουν υπ' όψιν τις νέες προκλήσεις της εποχής.

Το ΠΑΣΟΚ που παρέλαβε μια Ελλάδα χωρισμένη σε νικητές και ηττημένους, μια Ελλάδα οικονομικά αδύναμη, μια Ελλάδα ηττοπαθή. Το ΠΑΣΟΚ που, δίνοντας μορφή

Η πρόοδος αυτή είναι πρόοδος όλης της ελληνικής κοινωνίας. Σ' αυτή την πρόοδο υπήρξε καταλυτική η συμβολή του ΠΑΣΟΚ. Και αυτή την πρόοδο δεν επιτρέπεται να την παραγνωρίζουμε όχι από διάθεση επανάπαυσης, αλλά για να θυμηθούμε τους κόπους και τις θυσίες. Να θυμηθούμε ότι τίποτε δεν μας χαρίστηκε. Ότι ό,τι κατακτήσαμε, το κατακτήσαμε με κόπο, με υπομονή, με μεθοδικότητα, με φαντασία. Για να θυμηθούμε επίσης τί απόσταση διανύσαμε. Χωρίς εξωραϊσμούς, χωρίς όμως και μηδενισμό. Για να συνειδητοποιήσουμε τέλος τις προοπτικές που ανοίγονται μπροστά μας και την προσπάθεια που απαιτείται. Με νηφαλιότητα, με κριτικό βλέμμα, με αυτοπεποίθηση.

*Και ερωτανοώ να' εχουμε
υπεραφάνεια για το ΠΑΣΟΚ για το δρόμο α*

II.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Η επιτυχία του ΠΑΣΟΚ δεν είναι τυχαία. Έχει εξήγηση: Η επιτυχία και η αντοχή του ΠΑΣΟΚ οφείλονται στον τρόπο με τον οποίο ασκεί την πολιτική. Εμείς δεν διστάζουμε να σταθούμε αυτοκριτικά στο παρελθόν μας. Να παραδεχθούμε τα σφάλματα και τις καθυστερήσεις μας. Αλλά και να ακτινογραφήσουμε την πραγματικότητα σε όλη της την πολυπλοκότητα. Σε όλη της τον πλούτο. Σε

όλη της την αντιφατικότητα. Και με βάση την ακτινογραφία αυτή να προτείνουμε αλλά και να εφαρμόσουμε λύσεις.

Αυτός είναι ο λόγος που το ΠΑΣΟΚ είναι η ηγεμονική δύναμη της κοινωνίας. Αυτός είναι ο λόγος που ο ελληνικός λαός ανέθεσε τη διακυβέρνηση της χώρας στο ΠΑΣΟΚ στις τελευταίες εκλογές σε πείσμα όλων των προγνωστικών, των μετρήσεων, ακόμη και κορυφαίων πολιτικών διαδικασιών. Αυτός είναι ο λόγος που παρά τις τεράστιες αλλαγές που έχουν επέλθει τα τελευταία χρόνια, παρά την εμφάνιση τελείως νέων αναγκών και προκλήσεων, το ΠΑΣΟΚ παραμένει ο πρωταγωνιστής του πολιτικού σκηνικού.

Συντροφισσες και σύντροφοι,

Εδώ και μερικά χρόνια το ΠΑΣΟΚ δεν δίστασε να επιμείνει στις αλλαγές που έχουν επέλθει σε όλον τον πλανήτη και την ελληνική κοινωνία. Αλλαγές που επιβάλλουν όχι απλώς νέα ερωτήματα, αλλά και νέες προσεγγίσεις. Αλλαγές που πρέπει να αναλυθούν σωστά για να οδηγήσουν σε λύσεις.

Γιατί η νέα διεθνής συνθήκη, που προσδιορίζεται από πολύ βαθιές αλλαγές όπως η κατάρρευση του σοβιετικού μπλοκ και η ανάδυση νέων εθνικισμών αλλά και την

όξυνση του οικολογικού ή του ενεργειακού προβλήματος δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί από την περιορισμένη στα όρια του έθνους – κράτους πολιτική.

Γιατί η νέα οικονομική συνθήκη, η οποία, υπό το κράτος της παγκοσμιοποίησης και της ανάπτυξης των νέων τεχνολογιών, χαρακτηρίζεται από την πίεση προς αύξηση της παραγωγής, τη διάνοιξη νέων πεδίων οικονομικής δραστηριότητας και τη δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης και δημιουργικής προσφοράς, δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με εργαλεία βασισμένα στον άμεσο κεϋνσιανό παρεμβατισμό.

Γιατί η νέα κοινωνική συνθήκη, η οποία, υπό το κράτος της μετανάστευσης και χρονίων ή νέων κοινωνικών αντιθέσεων, οδήγησε σε πρωτοεμφανιζόμενους αποκλεισμούς, δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με βάση το κοινωνικό κράτος όπως οικοδομήθηκε στη Δύση.

Γιατί η νέα πολιτισμική συνθήκη, η οποία υπό το κράτος των αγώνων για την ταυτότητα, αλλά και της τάσης για ομοιομορφία, οδηγεί σε νέες ανάγκες που δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με την αποχή του κράτους από τον χώρο του πολιτισμού.

III.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Αυτή η νέα συνθήκη οδηγεί πολλούς στην απόρριψη της πολιτικής, την έκπτωση της δημόσιας σφαίρας, την υποβάθμιση της ενασχόλησης με τα κοινά, τη γενίκευση της δυσπιστίας, την καλλιέργεια της αδιαφορίας. Με δυο λόγια: σε κρίση εμπιστοσύνης. Κρίση εμπιστοσύνης ως προς την πολιτική, ως προς τους πολιτικούς. Κρίση εμπιστοσύνης που ανέδειξε δραματικά η επιτυχία του Λεπέν στις πρόσφατες γαλλικές προεδρικές εκλογές.

Και ένα σύγχρονο σοσιαλιστικό κόμμα, ένα κόμμα ευαίσθητο στα κελεύσματα της κοινωνίας, δεν μπορεί παρά να σκύψει πάνω σε αυτήν την κρίση εμπιστοσύνης. Και στις δύο όψεις της, την αρνητική αλλά και τη θετική.

Ένα σύγχρονο σοσιαλιστικό κόμμα οφείλει κατ' αρχήν να ανιχνεύσει και να αντιμετωπίσει την αρνητική διάσταση της κρίσης εμπιστοσύνης: να ασχοληθεί έμπρακτα με την αίσθηση αποκλεισμού συγκεκριμένων κατηγοριών πολιτών. Πολιτών που νοιώθουν ότι οι ανάγκες τους δεν αγγίζουν την πολιτική, ότι οι επιθυμίες και τα όνειρά τους συνθλίβονται στη μέγγενη του πολιτικού συστήματος.

Ένα σύγχρονο σοσιαλιστικό κόμμα όμως οφείλει να προσδιορίσει και να χειριστεί και τη θετική όψη της κρίσης εμπιστοσύνης προς την πολιτική. Να δει τη νέα

πραγματικότητα που έχει δημιουργήσει η λυτρωτική διάψευση των μεγάλων ουτοπιών του προηγούμενου αιώνα, την πραγματικότητα που έχει δημιουργήσει η ανάδυση νέων αναγκών, την πραγματικότητα που έχει δημιουργήσει η είσοδος στον πολιτικό στίβο όλο και ευρύτερων κοινωνικών στρωμάτων. Με δυο λόγια, να εκτιμήσει τον σχηματισμό μιάς κοινωνίας πολιτών οι οποίοι έχουν απαιτήσεις από την πολιτεία, αισθάνονται υπεύθυνοι για την πορεία των πραγμάτων, έχουν την αξίωση η πολιτεία να τους δίνει λόγο. Πολιτών χειράφετων. Δυναμικών. Υπεύθυνων. Πολιτών που μιλούν και κατανοούν τη γλώσσα της ευθύνης και της αλήθειας.

Και στο όνομα των δυναμικών στρωμάτων της κοινωνίας μας, αλλά και εκείνων που νοιώθουν αποκλεισμένοι η απάντηση στην κρίση εμπιστοσύνης δεν μπορεί να είναι η νοσταλγική προσκόλληση στο παρελθόν. Δεν μπορεί όμως να είναι ούτε η αναγωγή της πολιτικής στη διαχείριση τεχνικών προβλημάτων, στη διευθέτηση ζητημάτων από μια πολιτικά ουδέτερη σκοπιά.

Αυτοί είναι δρόμοι που εμείς, ένα σύγχρονο σοσιαλιστικό κόμμα, δεν θα ακολουθήσουμε.

Δεν ταιριάζει στο ΠΑΣΟΚ η παραμυθία και η άρνηση της πραγματικότητας στο όνομα ενός εξιδανικευμένου και

πάντως αμετάκλητου παρελθόντος. Δεν ταιριάζει στο ΠΑΣΟΚ η απόκρυψη των αντιθετικών αξιών, των σχέσεων εξουσίας, των συμφερόντων που δομούν τη δημόσια ζωή.

Το αίτημα των πολιτών που διεκδικούν συμμετοχή στη διαχείριση των κοινών, αλλά και των πολιτών που νοιώθουν ότι η πολιτική δεν τους αφορά μπορεί να ικανοποιηθεί μόνο με ένα τρόπο: με την αναβάθμιση της δημόσιας σφαίρας, με τον εμπλουτισμό της θεματολογίας της πολιτικής. Το αίτημα των πολιτών αυτών, του μεροκαματιάρη που απελπίζεται μπροστά σε μια δυσκίνητη δημόσια υπηρεσία, του πολίτη που αξιώνει απάντηση στο αίτημά του σε εύλογο χρονικό διάστημα, του επιχειρηματία που θέλει να κριθεί το αίτημά του χωρίς πλάγιες συναλλαγές, του φοιτητή που επιζητεί αξιόλογες μορφωτικές ευκαιρίες - το αίτημα όλων αυτών των πολιτών είναι η αναβάθμιση, ο εμπλουτισμός της πολιτικής.

Διότι όλοι οι πολίτες αναγνωρίζουν τη σημασία της ποιότητας της δημοκρατίας. Αυτό φάνηκε στον δεύτερο γύρο των γαλλικών εκλογών. Αυτό θα φανεί, είμαι βέβαιος, αν χρειαστεί και σε άλλες περιπτώσεις. Γιατί, όσο και αν μυκτηρίζουμε για τη δημοκρατία μας, όλοι οι πολίτες της Ευρώπης, ιδίως όμως εμείς στην Ελλάδα, μόλις τριάντα χρόνια μετά την πτώση της δικτατορίας και τον τερματισμό

μιάς μακράς περιόδου ανωμαλίας, όλοι οι πολίτες έχουν επίγνωση της αξίας αλλά και του εύθραυστου των κατακτήσεών της. Γνωρίζουν ότι η δημοκρατία χρειάζεται φρόνημα και στράτευση, ότι η δημοκρατία στηρίζεται μόνο στους ίδιους τους πολίτες – όχι σε άνωθεν εντολές, όχι σε εξωθεσμικά κέντρα. Η ενίσχυση μιάς αυταρχικής φασίζουσας δεξιάς σε όλη την Ευρώπη δείχνει πιο είναι το διακύβευμα: η δημοκρατία. Δείχνει όμως και ποια είναι η απάντηση: η ενίσχυση της ποιότητας της δημοκρατίας. Πώς; Μέσω του πραγματικού αυτοκαθορισμού των πολιτών. Μέσω της αίσθησης των πολιτών ότι αναγνωρίζουν τον εαυτό τους στην πολιτεία, ότι η συμμετοχή τους στη δημόσια σφαίρα τούς αφορά, ότι αποτελεί τμήμα της προσωπικότητάς τους.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Με το αίτημα των πολιτών για αναβάθμιση και εμπλουτισμό της δημόσιας σφαίρας συγκρούονται η μεγαλοστομία και η ρητορεία, η ανέξοδη καταγγελία, η δημαγωγία, οι θολές προτάσεις, οι θωπείες όλων, η διγλωσσία, η άκριτη υποστήριξη κάθε διεκδίκησης, οι φωνασκίες, ο καταστροφισμός.

Με το αίτημα των πολιτών για αναβάθμιση και εμπλουτισμό της δημόσιας σφαίρας συγκρούεται η

ανικανότητα σύλληψης των αλλαγών, η αδυναμία εντοπισμού των προβλημάτων και διατύπωσης λύσεων.

Με το αίτημα των πολιτών για αναβάθμιση και εμπλουτισμό της δημόσιας σφαίρας συγκρούονται οι ιδιοτελείς και προσωπικές στρατηγικές ερήμην του γενικού συμφέροντος.

Με το αίτημα των πολιτών για αναβάθμιση της πολιτικής συγκρούεται όμως πάνω από όλα η άρνηση του διαχωρισμού μεταξύ Δεξιάς και Αριστεράς, μεταξύ δυνάμεων με διαφορετική διαδρομή και όραμα, μεταξύ της συντηρητικής και της προοδευτικής παράταξης.

IV.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Γιατί ο διαχωρισμός Αριστεράς και Δεξιάς υπάρχει. Και είναι καθήκον μας, καθήκον ενός σύγχρονου σοσιαλιστικού κόμματος, να τον αναδεικνύει. Να εντοπίζει τις διαχωριστικές γραμμές.

Γιατί η δημοκρατία χρειάζεται σαφείς κανόνες. Ξεκάθαρες τοποθετήσεις. Τοποθετήσεις ως προς προγραμματικές αρχές, τοποθετήσεις ως προς πρακτικές προτάσεις. Και στο επίπεδο αυτό είναι που ο διαχωρισμός αυτός είναι αναγκαίος.

Ο διαχωρισμός μεταξύ Αριστεράς και Δεξιάς δεν επιβάλλεται μόνο από την ιστορία. Δεν ανάγεται απλώς στο παρελθόν. Στο παρελθόν της αυταρχικής Δεξιάς, του χωροφύλακα, της εξάρτησης, της υπανάπτυξης.

Ο διαχωρισμός αυτός επιβάλλεται από το παρόν. Από την ίδια την πραγματικότητα. Μας τον επιβάλλει ο ίδιος ο λόγος, η ίδια η πρακτική, τα ίδια τα πρόσωπα της Δεξιάς.

Γιατί πρέπει να πούμε τα πράγματα με το όνομά τους: πού είναι οι προτάσεις της συντηρητικής παράταξης για τα μεγάλα ζητήματα της χώρας; Τί προτείνει η συντηρητική παράταξη για το ασφαλιστικό, τη φορολογία ή την εκπαίδευση; Ποιές νέες ιδέες καταθέτει η Νέα Δημοκρατία για το Κυπριακό ή τη διεύρυνση της ΕΕ;

Σε ένα πρώτο επίπεδο αυτό είναι το πρόβλημα: πίσω από τις ειδυλλιακές της διακηρύξεις κρύβεται η πρακτική μιάς αντιπολίτευσης διψασμένης για την εξουσία. Μιάς αντιπολίτευσης ανίκανης να πάρει πρωτοβουλίες και να προτείνει λύσεις.

Και τί είναι χειρότερο από τη δημοκρατία από την ωμή διεκδίκηση της εξουσίας, χωρίς αρχές, χωρίς πρόγραμμα; Τι απομακρύνει περισσότερο τον πολίτη; Πώς ευτελίζεται

Αυτή λοιπόν είναι η Δεξιά που έχει ξεπεράσει το παρελθόν; Αυτή είναι λοιπόν η Δεξιά που θέλει να σταθεί με ειλικρίνεια απέναντι στους πολίτες;

Αυτή η Δεξιά που ντρέπεται να δείξει την αληθινή της φυσιογνωμία, που κρύβεται κάτω από δανεικούς μανδύες, ακυρώνει τη παιδαγωγική διάσταση της πολιτικής. Απαξιώνει την πολιτική, κλονίζει την εμπιστοσύνη των πολιτών στην αξία της δημόσιας σφαίρας.

IV.

Συντροφισσες και σύντροφοι,

Η πολιτική δεν είναι μόνο διακυβέρνηση. Η πολιτική είναι και όραμα. Η πολιτική συνεπαίρνει, συγκινεί, συγκλονίζει.

Και το όραμα που μπορεί να συγκινήσει και να συνεπάρει τη σύγχρονη Ελλάδα είναι σε θέση να το κάνουν πράξη οι δυνάμεις της δημοκρατικής, της σοσιαλιστικής Αριστεράς. Γιατί μόνο αυτές έχουν ευαισθησία ως προς όρους αυτονομίας του ατόμου, πιστεύουν στην πολιτική δράση ως μοχλό μεγάλων μεταρρυθμίσεων, έχουν αίσθηση του κοινού συμφέροντος. Γιατί μόνο αυτές μπορούν να φέρουν σε πέρας το όραμα της εποχής μας, τον εκσυγχρονισμό.

Ο εκσυγχρονισμός ως σύνθημα, ως πολιτική γραμμή ήταν εκείνος που επέτρεψε στην κοινωνία να αναγνωρίσει τον

εαυτό της στο ΠΑΣΟΚ τα τελευταία χρόνια. Να του δώσει τη νίκη για δυο συνεχόμενες φορές. Και ο εκσυγχρονισμός είναι εκείνος που θα του δώσει τη νίκη και το 2004, όταν διεξαχθούν οι επόμενες βουλευτικές εκλογές.

Γιατί ο εκσυγχρονισμός είναι η μόνη πολιτική στάση και πρακτική που μπορεί να αντιμετωπίσει την απαξίωση της πολιτικής, που μπορεί να δώσει λύσεις στα πολιτικά προβλήματα της κοινωνίας.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Ο εκσυγχρονισμός, ο εκσυγχρονισμός που προωθεί η δημοκρατική Αριστερά, η Κεντροαριστερά, βασίζεται στο όραμα μιας ανοικτής κοινωνίας που συνενώνει αρμονικά τα άτομα, την κοινωνία και το κράτος. Μιάς κοινωνίας που βασίζεται στον σεβασμό των δικαιωμάτων καθενός, αλλά και στην τήρηση των υποχρεώσεών του προς το σύνολο. Μιάς κοινωνίας που απαρτίζεται από πολίτες που συνέχονται μεταξύ τους με βάση πριν από όλα τον αμοιβαίο σεβασμό και την κοινή ευθύνη. Μιάς κοινωνίας, τέλος, η οποία νομιμοποιεί τον διευθυντικό και συντονιστικό ρόλο του κράτους, ρόλο που αποβλέπει στην

εξασφάλιση των προϋποθέσεων για τη δημιουργία ίσων ευκαιριών και ευχερειών για όλους.

Αυτό είναι το όραμα που μας εμπνέει, που εμπνέει το εκσυγχρονιστικό εγχείρημα: το όραμα της ανοιχτής κοινωνίας. Και ανοιχτή κοινωνία είναι, *πρώτον*, η κοινωνία της ελευθερίας. *Δεύτερον*, η κοινωνία της αλληλεγγύης. *Τρίτον*, η κοινωνία της πολιτισμικής πολυφωνίας. *Τέταρτον*, η κοινωνία που συμμετέχει με αυτοπεποίθηση στον διάλογο με άλλες κοινωνίες.

Σε μια κοινωνία ελευθερίας, όπως είναι αυτή για την οποία παλεύουμε, η ατομική πρωτοβουλία είναι άξια προστασίας όχι μόνο ως εκδήλωση ανάπτυξης της προσωπικότητας, αλλά και ως μοχλός για την αποδοτικότερη λειτουργία της οικονομίας. Η ατομική πρωτοβουλία χρειάζεται όμως έλεγχο και συμπλήρωση. Το κράτος παρεμβαίνει για να σχεδιάσει τις βασικές κατευθύνσεις της οικονομίας, να αποτρέψει τις καταχρήσεις σε βάρος του γενικού συμφέροντος και να δημιουργήσει αυτόνομους οργανισμούς κοινής ωφέλειας σε τομείς όπου το επιχειρηματικό συμφέρον δεν είναι επαρκές κίνητρο για τη δημιουργία αγαθών απαραίτητων εξ ίσου για όλους.

Σε μια κοινωνία αλληλεγγύης, όπως είναι αυτή για την οποία μοχθούμε, η ύπαρξη κοινωνικών ανισοτήτων είναι μειωτική για όλους και η άρση τους θέμα συλλογικής ευθύνης. Η κοινωνική αλληλεγγύη συνίσταται στην ενίσχυση των κοινωνικά αδύναμων στρωμάτων, εκείνων που έχουν πραγματικά ανάγκες, μέσω της δημιουργίας ίσων ευκαιριών και ευχερειών μάλλον παρά της απευθείας διανομής αγαθών. Η κοινωνική αλληλεγγύη τονώνει έτσι τη δημιουργικότητα εκείνων που χρειάζονται ενίσχυση.

Σε μια κοινωνία πολιτισμικής πολυφωνίας, όπως είναι αυτή την οποία οραματιζόμαστε, η παιδεία και ο πολιτισμός συνδέονται άμεσα με αξίες που δίνουν νόημα στην ζωή μας, που αφορούν τόσο την ανάπτυξη της προσωπικότητάς μας όσο και τη διαμόρφωση της συλλογικής μας ταυτότητας. Η παιδεία αποσκοπεί στην εμπέδωση κριτικού πνεύματος και στην καλλιέργεια των νέων και την ανάπτυξής του ως ώριμων, αυτόνομων και υπεύθυνων προσώπων. Οι αξίες που πρέπει να μεταλαμπαδευθούν δεν καθορίζονται από το κράτος αλλά από την κοινωνία ως χώρο ελεύθερης διακίνησης ιδεών. Το ίδιο ισχύει και για τα πολιτιστικά αγαθά: το κράτος πρέπει να αφήνει ελεύθερη την καλλιτεχνική δημιουργία, αλλά παράλληλα να στηρίζει την πρωτοπορία και τις απαιτητικές μορφές τέχνης.

Τέλος, μια κοινωνία που συμμετέχει με αυτοπεποίθηση στον διάλογο με άλλες κοινωνίες, όπως είναι αυτή για την οποία αγωνιζόμαστε, προσέρχεται ως ισότιμος συνομιλητής στον παγκόσμιο στίβο. Με σημαία τις αξίες της οικουμενικότητας αναλαμβάνει πρωτοβουλίες ασφάλειας και συνεργασίας για να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που σωρεύονται στη διεθνή σκηνή. Συμμετέχει με αποφασιστικότητα σε περιφερειακά ή άλλα σχήματα συνεργασίας, νέα σχήματα, σχήματα ελπίδας και προοπτικής. Προτάσσει τον σεβασμό στις αρχές του διεθνούς δικαίου.

V.

Συντρόφισσες και σύντροφοι,

Ένα σύγχρονο σοσιαλιστικό κόμμα στηρίζεται πάνω από όλα στους πολίτες. Αποτελεί πάνω από όλα μηχανισμό συμμετοχής των πολιτών. Η συμμετοχή όμως των πολιτών δεν εξαντλείται ούτε στη συμμετοχή στις εκλογές ούτε στην προβολή διεκδικήσεων. Η συμμετοχή των πολιτών σε μια σύγχρονη δημοκρατία, σε μια δημοκρατία όπου η εξουσία, πολιτική ή συνδικαλιστική, είναι υπόλογη στους πολίτες, ασκείται και μέσω της διαβούλευσης στη δημόσια σφαίρα.

Και εμείς στο ΠΑΣΟΚ είμαστε περήφανοι που συμβάλαμε με τον τρόπο οργάνωσης και λειτουργίας μας στη διαμόρφωση της δημόσιας σφαίρας της σύγχρονης Ελλάδας. Μιάς δημόσιας σφαίρας στην οποία συζητούνται τα προβλήματα, αναζητούνται εναλλακτικές λύσεις, προτείνονται τρόποι αντιμετώπισης τους. Μιάς δημόσιας σφαίρας στην οποία οι πολίτες, οργανωμένα ή όχι, διαβουλεύονται ούτως ώστε οι επί μέρους κοινωνικοί λόγοι να αρθρωθούν σε πολιτικά επιχειρήματα, σε επιχειρήματα περί του πολιτικού πρακτέου. Μιάς δημόσιας σφαίρας η οποία, παρά την περιρρέουσα μιζέρια, διαπνέεται από ανεκτικότητα, δημοκρατικό ήθος, πρωτοβουλία – σε βαθμό πρωτόγνωρο για τη σύγχρονη Ελλάδα.

Αλλά στο επίπεδο αυτό μένουν πολλά να γίνουν. Έχουμε πολύ δρόμο να διανύσουμε. Γιατί εμείς δεν είμαστε ποτέ ικανοποιημένοι. Γιατί η εποχή θέτει συνεχώς νέες προκλήσεις. Γιατί η εποχή δημιουργεί διαρκώς νέους θύλακες αδιαφάνειας και αβεβαιότητας. Γιατί οι πολίτες απαιτούν περισσότερη ενημέρωση, περισσότερη συμμετοχή, εντονώτερο έλεγχο της εξουσίας. Γιατί υπάρχουν ευρέα στρώματα που κινδυνεύουν να μείνουν στο περιθώριο των εξελίξεων αν δεν τους δοθεί ο λόγος, αν δεν ακουσθεί η φωνή τους, αν δεν αφουγκραστούμε

την αγωνία και τις ανησυχίες τους, αν δεν τα μεταφράσουμε μαζί τους σε πολιτικές, σε πράξη.

Συντρόφισσες, σύντροφοι,

Για τον λόγο αυτό εμείς που δώσαμε φωνή σε στρώματα που για πολλές δεκαετίες αισθάνονταν αβάσταχτη την αδικία του αποκλεισμού, εμείς που εγκαθιδρύσαμε τους πραγματικά ανοικτούς κανόνες του πολιτικού παιχνιδιού στη χώρα, καλούμαστε τώρα, στη νέα συνθήκη της ανθρώπινης ιστορίας, να πάρουμε μία ακόμα πρωτοβουλία.

Καλούμαστε να ενισχύσουμε τη διαβούλευση στην κοινωνία. Να δημιουργήσουμε νέες εστίες συζήτησης, αντιπαράθεσης, διαφωτισμού. Να διαμορφώσουμε βήματα διαμόρφωσης προτάσεων, αναζήτησης λύσεων. Να ενθαρρύνουμε τη συμμετοχή της κοινωνίας, των πολιτών, των ενεργών πολιτών, των συνειδητών πολιτών, αλλά και των πολιτών που ωθούνται στο περιθώριο, απελπισμένοι, άβουλοι, μοιραίοι.

Στην κατεύθυνση αυτήν κινούνται οι προτάσεις για την οργανωτική ανασυγκρότηση του ΠΑΣΟΚ.

Στην προοπτική αυτή, στην προοπτική της έσμωσης του ΠΑΣΟΚ με την κοινωνία, κινούνται οι προτάσεις που θα συζητήσουμε.

Γιατί το ΠΑΣΟΚ επιζητεί τη συνεχή στήριξη, την αέναη τροφοδότηση από την κοινωνία.

Γιατί το ΠΑΣΟΚ πάνω από όλα είναι κόμμα της πολιτικής κοινωνίας, της κοινωνίας των πολιτών, της ανοικτής κοινωνίας.

Αυτό υπήρξε το πλεονέκτημά του. Αυτή είναι η προοπτική του.